

ACCIÓ DELS CRISTIANS PER L'ABOLICIÓ DE LA TORTURA

10 ANYS
1987-1997

**ACCIÓ DELS CRISTIANS
PER L'ABOLICIÓ
DE LA TORTURA
10 ANYS
1987-1997**

ACAT
C/ Anglès, 55
08017 Barcelona
Tel. 203 89 15
Fax 203 48 30

Foto portada: H. Axmacher, Trobada Münster 1995.

Imprimeix: Impremta Municipal
Exp. 9763194

Índex

Presentació	5
Breu història de l'inici de l'ACAT a casa nostra	7
Experiència del meu any de presidenta (1988-89)	13
Història i sentit de l'ACAT i de la FI.ACAT	17
Balanç de deu anys de camí (a través de les publicacions de l'ACAT)	23
Breu resum dels Documents ACAT publicats 1987-1997	39
Crides Urgents enviades durant aquests deu anys	43

PRESENTACIÓ

En llegir les planes d'aquest document, que avui us oferim amb motiu del desè aniversari de la nostra ACAT, he experimentat satisfacció i agraïment envers les persones de la Junta anterior –algunes de les quals formen part també de l'actual– que varen decidir confegir-lo i, amb encert, han sabut plasmar l'ambient, els sentiments, els esforços i la generositat de tantes persones al llarg d'aquest decenni.

Fem història, i fer-ne memòria és important. Ens permet de llegir els esdeveniments, el teixit de la nostra pròpia història, la de cadascun de nosaltres, on l'amor misericordiós de Déu es fa present, alhora que es fa present també en el si de la nostra societat, en la qual, de lluny i de prop, la manca de respecte per l'home, imatge de Déu, introdueix espais de foscor, que cal il·luminar a fi de restaurar-ne aquesta imatge. També ens permet de recollir ja una petita part d'allò que hem anat sembrant, i d'alegrar-nos-en. Finalment, ens ajuda a analitzar i a reorientar el nostre treball tot cercant nous espais d'actuació, especialment a casa nostra i a tot l'Estat.

Semblaria que avui les ONG, més que mai, hem de fer un paper important en la transformació d'una societat, on les velles estructures grinyolen i els valors no sempre van en la direcció de la promoció i la defensa dels Drets Humans.

Aquesta mirada a la nostra realitat, aturant-nos-hi avui una mica, ens ha d'esperonar. També per això, crec, ha valgut la pena l'edició d'aquest Document. Llegiu-lo, us és dedicat.

M. Isabel Roura
Presidenta

BREU HISTÒRIA DE L'INICI DE L'ACAT A CASA NOSTRA

De bon grat he acceptat l'encàrrec que m'han fet d'explicar l'origen de la nostra ACAT, o sigui, de l'ACAT-Catalunya/Espanya. L'anomenem així perquè, encara que la majoria dels qui la formem vivim a Catalunya, oficialment també és una associació d'àmbit estatal.

En fou l'inici una trobada amb la Sra. Antonie van As-Arioni, holandesa, aleshores delegada de Relacions Internacionals del comitè directiu de l'ACAT-França. Vingué a visitar el monestir benedictí de Sant Pere de les Puel·les, a Barcelona, l'octubre del 1982, per indicació de la comunitat de monges protestants de Grandchamp i acompanyada del matrimoni Nancy i Gerard Negelspach, uns quàquers nord-americans establerts a Barcelona.

La Sra. Antonie ens projectà un àudio-visual, precedit d'algunes explicacions i acompanyat d'un comentari molt interessant. Gairebé tot l'auditori era format per monges de la nostra comunitat; s'hi afegí només alguna persona que aleshores es trobava a l'hostatgeria. Les imatges i el comentari foren per a mi esborronadors. Ja sabia que existia la tortura, però no em pensava pas que fos una cosa tan escruixidora i que tingués una extensió tan considerable. Recordo que, en acabar de passar l'àudio-visual, contràriament al que solem fer, hi va haver un silenci impressionant.

La comunitat monàstica va decidir fer-se membre de l'ACAT-França i vam començar a rebre Crides i a escriure cartes. Amb motiu d'una Crida referent als hospitals psiquiàtrics russos, vam demanar la col·laboració d'un amic i veí nostre, el doctor Francesc de P. Broggi (a.c.s), que ens ajudà i es féu també soci de l'ACAT francesa.

Més endavant, les monges vam creure que valia la pena d'interessar més gent a treballar per l'abolició de la tortura i vam demanar a l'ACAT de França que ens enviés algun dels seus

Membres de la comunitat cristiana de Sant Pere de les Puel·les (a la dreta, sor Isabel Fresser). Neix l'ACAT.

membres a fer conèixer l'associació als fidels que freqüentaven les nostres celebracions litúrgiques. El diumenge, 18 de març del 1984, vingueren sor Isabel Fesser, Filla de la Caritat, i dos joves del grup d'ACAT de Tolosa, Jean-Marc Lacombe i Mario Baudoin. Arran de la trobada que tinguérem amb ells, bastants membres laics de la comunitat cristiana de Sant Pere s'interessaren per l'associació i se'n feren socis.

Uns quants dels qui ens sentíem més implicats en la tasca de l'ACAT, vam formar un grupet i vam començar a reunir-nos per veure què podíem fer. Molt aviat s'incorporà en aquest grup la Noemí Poncela, membre de l'Església Evangèlica Espanyola, que a França havia conegut l'ACAT i se n'havia fet sòcia. La Noemí ens portà alguns companys de la seva comunitat, l'església de Sant Pau. D'aquesta manera, la nostra ACAT ja començava a ser ecumènica, comptant també amb l'activa i fidel col·laboració de la Nancy Negelspach.

En les reunions esmentades, amb una assistència molt reduïda –de 8 a 10 persones– algú suggerí la conveniència de constituir una ACAT pròpia per tal de facilitar la incorporació de més persones, cosa que semblava difícil d'aconseguir mentre fóssim una mena de sucursal de l'ACAT de França. Però la majoria ho consideràvem massa agosarat, tenint en compte que érem tan pocs

els qui hauríem de fer realitat aquesta proposta i atesa també l'escassetat de recursos econòmics, ja que les quotes dels socis, les percebia l'ACAT-França. L'única entrada a la nostra tresoreria aleshores era la petita quantitat que cadascun dels qui ens reuníem tiràvem en una caixeta que deixàvem damunt la taula durant la reunió.

Un esdeveniment vingué a resoldre els nostres dubtes. La nostra amiga, la Sra. Antonie, ens féu novament una visita i ens encoratjà a dur endavant el projecte de constituir una ACAT pròpia. "Nosaltres –ens digué– som més pocs encara que vosaltres (es referia al seu grup d'Holanda) i ja fem els tràmits per a instaurar una ACAT pròpia al nostre país".

Un cop presa la decisió, els dotze membres següents, reunits el 5 d'abril de 1987, vam acordar la fundació de la nostra ACAT:

- Gertrudis Argenté i Artigal, OSB
- Mercè Arnau i Trias
- Esperança Atarés i Solans, OSB
- Maria Castellana i Prat, OSB
- David-Samuel Jaumandreu del Pino
- M. Angels Manén i Folch
- Núria Montserrat i Casas
- Noemí Poncela i Ruiz
- Maria-Lurdes Solé i Camañes, OSB
- Montserrat Torrent i Oriol
- M. Teresa Vilà i Sumoy
- Carmina Vilaseca i Farrés, SFB

i vam nomenar una junta directiva, que tingué per presidenta la M. Teresa Vilà (a.c.s.). Efectuats tots els tràmits necessaris, per als quals vam trobar un gran ajut i una bona orientació en l'advocat Agustí de Semir, fou enviada la sol·licitud corresponent a la Conselleria de Justícia de la Generalitat de Catalunya. Aquesta, atès que volíem que l'entitat fos d'àmbit estatal, la va traslladar al Ministeri de l'Interior del Govern central, d'on ens vingué l'aprovació amb un document datat el 29 de juliol de 1987. De totes maneres, també ens vam voler inscriure en el Registre d'Associacions de la Generalitat, cosa que férem amb data del 10 d'agost de 1987.

Primera
Assemblea
General.
A la taula:
Núria
Montserrat, la
germana
Esperança
Atarés i M.
Àngels
Manén. A
l'esquerra: M.
Teresa Vilà.

El 23 de gener de 1988 tingué lloc la primera assemblea general de la nostra associació, en què fou presentada la nova junta, que havia elegit com a presidenta la Núria Montserrat. De l'ACAT de França, hi assistí la Marie-Jo Cocher.

L'estiu del 1989 el buró de la FI.ACAT va celebrar la seva trobada anual ací a Barcelona, al local social de la nostra ACAT. Els components del buró participants en la trobada foren Guy Aurenche,

La germana
M. del Carmel
Castellana, el
Pare Martí i
M. Rosa
Ocaña, de
l'església
ortodoxa,
escoltant Guy
Aurenche,
president de
la FI.ACAT.

president de la FI.ACAT, Marcel Heselmans, tresorer, i Noemí Poncela, vicepresidenta. Per tractar-se d'una reunió important, hi invitarem diverses personalitats i representants d'altres Esglésies cristianes. En vingueren alguns de l'Església evangèlica i tres membres de l'Església ortodoxa de Barcelona. Un d'aquests tres fou la Maria Rosa Ocaña, que més endavant formaria part de la junta i finalment exerciria, durant dos anys, el càrrec de presidenta de l'ACAT. Aleshores el president era l'Enric Planas. La nostra ACAT anava creixent i esdevenint realment ecumènica.

Germana Maria del Carmel Castellana, OSB

EXPERIÈNCIA DEL MEU ANY DE PRESIDENTA (1988-89)

També a mi m'han demanat uns breus records del temps que vaig ser presidenta de l'ACAT. Per començar, no puc deixar de fer esment de la M. Teresa Vilà i Sumoy. Quan la nostra associació era tot just un projecte, s'hi lliurà amb generositat, sense escatimar-hi esforços. Assumí la tasca, no gens fàcil, de presidir la Comissió Gestora i, junt amb alguns altres membres, de dur a terme la consolidació i el reconeixement jurídic de l'ACAT. S'hi va entregar totalment, amb il·lusió, a pesar de la seva delicada salut (moriria el 5 de novembre del 1990). A la primera assemblea, el 23 de gener de 1988, volgué ésser rellevada del seu càrrec; no vam poder refusar la seva dimissió.

Fou en aquesta assemblea que se'm va demanar d'acceptar la presidència de l'ACAT, cosa que vaig fer sobretot en consideració a la gran amistat que m'unia amb la M. Teresa. Jo no ignorava pas les meves limitacions ni la meva manca de coneixements per a una responsabilitat com aquesta, però sabia que podia comptar amb l'ajuda i la capacitat dels membres de la junta, als quals sempre he agraït llur entrega generosa envers aquell infant petit que naixia, que era la nostra ACAT.

La meva presidència durà un any. Recordo que, enmig d'unes certes temences, ens llançàrem amb il·lusió a les tasques d'aquell moment: l'organització d'un secretariat, com també la distribució de les diferents feines i responsabilitats de cada u. Hi havia activitats a les quals donàrem prioritat per considerar-les essencials: distribuir les crides urgents, donar a conèixer l'ACAT per augmentar el nombre de socis, posar-nos en contacte amb l'ACAT francesa, de la qual provenien les esmentades crides... Aquest últim contacte, ens el facilità força la Noemí Poncela, vicepresidenta, membre de l'Església Evangèlica, com també un dels vocals, en David Jaumandreu. Gràcies a ells, també, des del primer moment l'ACAT de Barcelona tenia una de les característiques fonamentals de l'associació, que és l'ecumenisme. Al cap

de poc, aquest aspecte s'incrementà amb la incorporació d'un membre quàquer i, més tard, amb la de dos membres de l'Església ortodoxa. Personalment haig de dir que l'ACAT m'ha permès –ens ha permès a tots– de progressar en l'amor a Jesucrist i als germans, perquè ha fet que ens coneguéssim i que naixés i creixés una veritable amistat entre membres de diferents denominacions cristianes.

En aquells començaments ja érem un bon grup, comptant-hi les germanes monges benedictines, que hi aportaven esforç i dedicació, i gràcies a les quals tenim l'ACAT al nostre país. Però ens calia expandir-nos, i no era gens fàcil donar a conèixer l'ACAT i aconseguir nous socis... Em tocà de fer una feina ben poc gratificant i que fou la d'anar i venir de Governació per acabar d'arranjar papers, segellar llibres, demanar permisos, etc. Però ho feia de gust i sense rondinar tot dient-me que la causa s'ho mereixia.

Finalment, no puc deixar d'esmentar dues persones que ja ens han precedit a la casa del Pare. Una anterior i l'altra, posterior, al meu temps de presidenta. La primera d'elles és el doctor Broggi, soci i actiu col·laborador des del 1983 fins al 1987, any de la seva mort. Era un home molt intel·ligent, profundament cristià, d'una gran senzillesa i humilitat; de consell serè i reflexiu, com en pot donar testimoniatge l'ACAT arran de totes les col·laboracions que li demanàrem.

L'altra persona digna de recordança és la Montserrat Freixa, dona jove, de molta vitalitat i d'una capacitat de treball desbordant. Encara sembla que vegi el rostre joiós amb què va acceptar de ser secretària, malgrat les seves múltiples ocupacions. Fou una comesa que complí amb entrega generosa fins a l'últim moment, tot i que en els darrers temps ja duia la gravíssima malaltia que la portà a la mort en 1991, als 48 anys. De la seva tasca extraordinàriament efectiva com a secretària, en va ser testimoni el Sr. Enric Planas, ja que fou durant la seva presidència que ella exercí aquest càrrec.

No puc deixar tampoc de fer palès el meu agraïment al Sr. Planas per haver acceptat, l'any 1989, de substituir-me a la presidència.

No cal dir que per les seves qualitats humanes i per la seva professió d'advocat era la persona més adient per a aquest càrrec. D'ell sempre hem rebut una gran ajuda i una excel·lent col·laboració.

Núria Montserrat i Casas

HISTÒRIA I SENTIT DE L'ACAT I DE LA FI.ACAT

L'ACAT va néixer l'any 1974. No pas amb la idea de ser una associació religiosa més, sinó per la necessitat imperiosa, visceral jo diria, d'acabar amb el flagell de la tortura.

Trasbalsades pels relats de tortura durant la guerra del Vietnam, dues dones protestants, Hélène Engel i Edith du Tertre, decideixen de sensibilitzar les Esglésies cristianes davant l'escàndol de la tortura. Indignades pel silenci dels cristians, constitueixen un grup ecumènic a fi d'alertar les Esglésies de totes les confessions. El seu projecte troba una acollida favorable. "Ja era hora que s'hi possessin els cristians!", deien alguns responsables d'Amnistia Internacional. També el Consell Ecumènic de les Esglésies i altres organitzacions franceses havien començat a inquietar-se per l'augment de la tortura en nombrosos països; en aquell temps s'arribava a parlar d'una "epidèmia de la tortura". Aleshores, el 16 de juny de 1974, unes quaranta persones, a Versalles, amb una emoció continguda, creen l'ACAT. Òbviament, l'ACAT és una associació, a efectes legals, però també, i sobretot, és un moviment de protesta. Un moviment de denúncia contra el poder torturador. Una crida a les persones sensibles, perquè treballin col·lectivament en una feina agosarada, que els compromet dia a dia, mes darrere mes, any rere any en l'intent de posar fi a l'escàndol de la tortura.

L'ACAT presenta aquesta faceta tan particular de l'esperit ecumènic: hi treballen junts anglicans, catòlics, ortodoxos, protestants i quàquers, amb la finalitat de defensar els drets de la persona. Dones i homes, moguts pel mateix ideal: el de no permetre que la tortura, els maltractaments, els segrestos i les desaparicions, les execucions extrajudicials, els empresonaments injustos, les violacions i la pena capital, tinguin cabuda en el nostre món.

És per això que enviem les cartes als governants. Cada **Crida Urgent** implica adreçar-se als governs. Protestar. El panorama és

negre, dur, i fàcilment pot espantar-nos. D'aquí que el comú denominador de moltes persones compromeses en la defensa dels drets humans sigui la pregària, pregària individual i col·lectiva. Sabem que sense l'ajuda del Senyor la por enervaria l'esperit; volem comunicar-nos amb Ell per romandre fidels al compromís inicial. Es tracta, doncs, de ser constants en la tasca que tenim encomanada i que hem acceptat de dur a terme. Com a mínim, fer la carta!

Hi ha certes activitats específiques, més particularitzades, per als qui s'hi veuen capaços, com és ara l'apadrinament d'un pres o d'un condemnat a mort. És el que se'n diu "acció continuada". Comporta mantenir una correspondència constant amb el pres i amb la seva família, atorgant-los el suport necessari. Alguns associats es posen al servei de la paraula escrita, enviant articles sobre els drets humans i la feina de l'ACAT, a diaris i revistes. Altres, de forma col·lectiva, decideixen de concentrar-se en afers internacionals, i ajuden un país concret per a resoldre o mitigar algun problema greu relatiu a la conculcació dels drets humans. Així es va fer per als infants desapareguts a l'Argentina durant la passada dictadura militar, o per als infants maltractats del Brasil i de Guatemala.

És habitual la col·laboració entre les ACAT, sobretot quan es pretén de fer una acció massiva de protesta contra el govern d'un país determinat.

Un dels aspectes més urgents a resoldre és la prevenció de la tortura mitjançant la vigilància, no solament per fer respectar l'article 5 de la Declaració Universal dels Drets Humans –*"Ningú no serà sotmès a la tortura ni a penes o tractes cruels, inhumans o degradants"*– sinó per cobrir també els aspectes més variats de les situacions de risc. En efecte, les ACAT s'involucren cada vegada més en la salvaguarda dels sectors socials més desfavorits, els immigrants il·legals, per exemple i, entre ells, els exiliats per motius polítics, principalment. Pensem en el perill que representa per a aquests refugiats la repatriació forçosa a llur país d'origen. Les presons, comissaries, casernes, els quarters militars i altres indrets, anomenats tots llocs de risc, constitueixen certament

sovint una seriosa preocupació per a les associacions de defensa dels drets de la persona.

Si és dur el combat contra la tortura, és també terrible la trivialització que se'n fa, i què fàcilment pot conduir a la impunitat dels torturadors. Encara que les lleis sancionin aquests delictes, en la pràctica, molts dels qui les contravenen resten impunes. Aflorix una passivitat general a l'hora de valorar la gravetat dels fets. Vigilància, doncs, continuada a fi de no deixar-se sorprendre per aquestes actituds permissives, que tan notòriament poden danyar l'acció de la denúncia.

Les ACAT col·laboren estretament amb el Comitè europeu per a la Prevenció de la Tortura i de les Penes o Tractaments inhumans o degradants (CPT). Cada ACAT té igualment la voluntat de col·laborar amb el govern del propi país a fi de prevenir-hi la tortura i qualsevol tractament degradant. Convé no abaixar mai la vigilància.

Cal combatre la tortura amb coratge. I cal tenir sempre present les paraules d'aquell defensor dels drets humans que afirmava que aquest flagell s'acabaria gràcies a la pressió internacional. Cent, mil, cinc mil, vint mil cartes de denúncia contra un mateix crim pesen molt, sens dubte.

La **FI.ACAT** (Federació Internacional de les ACAT) es constituí a París el febrer de 1987, per acord dels delegats d'onze països reunits en aquesta ciutat. Nasqué de la necessitat urgent de servir de nexa entre totes les ACAT que s'havien anat creant. La missió de la FI.ACAT és estimular i potenciar el creixement de les associacions federades.

Com altres ONG, la FI.ACAT té estatut consultatiu davant les Nacions Unides, cosa que li permet d'intervenir a la Comissió i a la Subcomissió dels drets de l'Home de l'ONU. Amb aquesta finalitat, cada ACAT designa un corresponsal ONU que prepara i segueix els treballs d'aquestes dues instàncies. En ocasió de la sessió del 1996 de la Comissió dels drets de l'Home de l'ONU, la FI.ACAT va depositar dues declaracions escrites ("La tortura al ser-

vei de l'economia" i "Per a abolir la tortura, cal no fer trampa amb la democràcia") i va fer dues declaracions referents a la situació al Perú i a la Xina.

La FI.ACAT té estatut d'observador davant la Comissió Africana dels Drets de l'Home i dels Pobles; hi va intervenir en ocasió de la cimera de l'OUA (Organització de la Unitat Africana) de juliol de 1996 per demanar, entre d'altres coses, que la lluita contra la impunitat sigui considerada prioritària.

Acreditada davant el Consell d'Europa, la FI.ACAT pot donar suport a projectes jurídics, tal com va fer, l'any 1987, en favor de la Convenció europea per a la Prevenció de la Tortura. La FI.ACAT transmet també uns comentaris escrits en ocasió de les dues sessions anuals del Comitè contra la Tortura de les Nacions Unides (CAT), i de les del Comitè dels drets de l'Home i del Comitè europeu per a la Prevenció de la Tortura (CPT). A escala europea, la FI.ACAT recentment ha portat a terme dues accions dirigides als parlamentaris referents a Turquia i a la Xina. Juntament amb altres ONG internacionals, la FI.ACAT s'ha fet també ressò de les crides de socors d'habitants de Timor perseguits i torturats; crides que van trobar un eco en la concessió del premi Nobel 1996 a Mons. Belo, bisbe de Dili, capital de Timor, i a José Ramos Horta, defensor infatigable dels drets del seu poble. Fa poc, la FI.ACAT va firmar una declaració contra les mines antipersones.

Paral·lelament, la FI.ACAT rep peticions d'altres entitats dedicades a la defensa dels drets humans –amb representació internacional o no– per tal que col·labori en una acció determinada, o perquè les informi sobre fets lesius. De la mateixa manera, la FI.ACAT pot sol·licitar-ne informació i col·laboració. Acompleix, doncs, la funció de corretja de transmissió. Totes aquestes organitzacions comparteixen la lluita pels drets humans, si bé cadascuna hi té unes funcions específiques. Així, la FI.ACAT és present en el camp de les accions contra la tortura, les execucions extrajudicials i les detencions arbitràries, antesales tan freqüents de les desaparicions forçades. Aquesta responsabilitat se substantivitza en la informació que adreça als organismes internacionals, un cop s'han comprovat i estudiat els casos denunciats. Com a pas

previ, les ACAT envien al Secretariat Permanent de la FI.ACAT, a París, les respostes que han rebut llurs membres d'un govern determinat en relació amb les denúncies de violacions dels drets humans. Aquestes dades serveixen a la FI.ACAT de base per a elaborar els informes que presentarà als organismes de l'ONU i del Consell d'Europa.

Quin sentit té, per tant, la FI.ACAT? A més del que s'ha dit fins ara, hi afegiria que una federació ha de comportar-se com una mare sol·lícita i abnegada, la mirada i l'oïda atentes als seus membres, per suplir les deficiències dels uns i demanar la col·laboració dels altres, a fi d'atendre el problema de qui es troba en una situació delicada. En les hores baixes d'alguna ACAT, la FI.ACAT infon ànims, i fins i tot, a vegades, acut quan s'escau per impulsar-la a continuar amb l'esforç.

A través dels òrgans de la Federació –el Consell i el Buró Internacional (el primer delibera, el segon dóna compliment a les decisions preses)–, la FI.ACAT creix, testimonia, avança i canalitza esforços. Ara bé, el Consell, la missió del qual és estudiar, debatre i aprovar les propostes que periòdicament es posen sobre la taula, es veu obligat a aprendre i a acceptar amb serenitat la idiosincràcia de cada país i els fets que l'orienten en una direcció determinada. Jo mateix vaig ser testimoni, en la reunió del Consell Internacional, el mes d'abril de 1991, a Luxemburg, de l'estupefacció dels seus membres quan, tot deliberant sobre la proposta d'admissió d'un país africà, s'assabentaren que el fundador i militant actiu d'aquesta ACAT era, ni més ni menys, que l'actual ministre de Defensa! Una cosa així, impensable en altres hemisferis, era acceptada tranquil·lament en aquell país de la regió subsahariana. Se n'aprovà l'ingrés i la cosa va funcionar. Una demostració més de la prudència, no exempta de coratge, que cal als òrgans directius.

Fem menció d'algunes trobades de la FI.ACAT, al llarg dels anys i en diferents països: la trobada interafricana d'Ouagadougou (Burkina Faso), agost de 1994, la d'Abidjan (Costa d'Ivori), febrer de 1995, l'anterior a Cotonou (Benín), setembre de 1992, el Congrés a King's Langley (Gran Bretanya), setembre de 1993, o la posterior trobada a Münster (Alemanya), juny de 1995, sense

Trobada de la
FI.ACAT a
Kings Langley,
1993.

oblidar la primera trobada internacional a Basilea, octubre de 1990. Cal tenir en compte també els seminaris de formació sobre els drets humans que solen celebrar-se immediatament abans o després de tals congressos o trobades.

Augmenta el nombre de les ACAT. De 27, aviat passarà a 30, repartides en quatre continents. Cada vegada hi ha més països on l'existència d'una ACAT serà possible en un temps proper, atesa la sensibilitat de certs sectors i de persones que treballen a favor dels drets inalienables de dones, homes i infants maltractats i en una situació d'indefensió absoluta.

La FI.ACAT, naturalment, no pretén de tenir l'exclusiva en la lluita contra les violacions dels drets humans. Col·labora amb altres entitats afins, sobretot amb Amnistia Internacional. És ben evident que l'esperit cristià vivifica el sentit de l'activitat de tota ACAT. Això no obstant, l'ACAT vol mantenir-se oberta a qualsevol iniciativa de col·laboració provinent de sectors formalment no cristians: jueus, musulmans, o budistes, per exemple.

Hem recorregut molt camí, però no el suficient. Que el Senyor ens il·lumini i ens doni la fortalesa necessària per a continuar endavant.

Enric Planas, President de l'ACAT del 1989 al 1997

BALANÇ DE DEU ANYS DE CAMÍ (a través de les publicacions de l'ACAT)

Sabem com va néixer la nostra ACAT en un moment concret –a Barcelona, en un monestir de monges benedictines–; sabem com va expandir-se fins a formar part d'una Federació Internacional de més de vint-i-set ACAT repartides en quatre continents. Doncs bé, ara escau de fer un balanç, aproximatiu i dins de les nostres possibilitats, de la feina portada a terme durant aquests deu anys. El nostre fil conductor serà el modest butlletí que, fins i tot abans de la constitució oficial, aquells "primers cristians", monges i laics, van començar a publicar. Diu la Montserrat Torrent en la **Presentació**: "*El dinamisme i el creixement de l'ACAT dependrà, certament, de l'esforç de tots els qui, volent seguir les petjades del Crist, gosem iniciar una ruta d'amor i d'esperança, i ser capaços de fer-nos solidaris amb el dolor dels turmentats, capaços d'obrir vies de reconciliació i d'aconseguir l'abolició de la tortura i de la pena de mort.*" Com a associació ecumènica, ja aquest primer número convocava a una conferència pronunciada per Enric Capó, pastor de l'Església Evangèlica de Catalunya, i ben aviat haurien de participar en l'ACAT altres membres de l'Església Evangèlica i una representant de la Societat d'Amics, també anomenats quàquers.

La **I Assemblea**, celebrada el 23 de gener de 1988 i ressenyada en el butlletí número 4, elegí els membres de la següent Junta directiva:

- Núria *Montserrat*, Presidenta (catòlica)
- Noemí *Poncela*, Vicepresidenta (protestant)
- M. Angels *Manén*, Secretària (catòlica)
- Montserrat *Torrent*, Tresorera (catòlica)
- Mercè *Arnau*, Bibliotecària-arxivera (catòlica)
- Esperança *Atarés*, Vocal (catòlica)
- David *Jaumandreu*, Vocal (protestant)

El pressupost presentat a l'Assemblea ascendí a 295.000 pessetes. A títol de comparació, podem indicar que el pressupost aprovat per a l'any 1997 puja a 955.000 pessetes. També aquestes xifres mostren el nostre creixement!

La primera informació concreta sobre la violació dels drets humans es va centrar en "**La sort dels infants o dels adolescents sota l'apartheid, a Sud-àfrica**", que presentava fragments d'una conferència pronunciada el febrer de 1987 per una persona pertanyent al *Comitè de suport als familiars de detinguts*. Val la pena subratllar aquest detall, ja que enguany, gairebé deu anys després d'aquells tristos esdeveniments, la Federació Internacional de les ACAT dedica la seva campanya comuna al suport de la Comissió **Veritat i Reconciliació**, una comissió que té la delicada tasca de consolidar la jove democràcia en aquell país turmentat, conjuminant la confessió de culpabilitat amb el perdó.

El **Timor Oriental**, objecte d'un breu reportatge en el número 2 de l'**ACAT informa**, no va tenir tanta sort: encara continua oprimida per la seva poderosa veïna, Indonèsia. "*Quan vindrà aquell dia en què la justícia florirà a la nostra terra?*"

Una de les primeres intervencions de la nostra ACAT davant de les autoritats del propi estat fou la carta dirigida, l'11 de maig de 1988, al ministre de l'Interior, José Barrionuevo, demanant una investigació sobre les condicions d'arrest i de detenció de Carles Castellanos, professor d'universitat i conegut independentista. Informada l'ACAT de França (l'ACAT-mare de totes les altres ACAT), aquesta es va dirigir a l'ambaixador de França a Madrid i al ministre francès de l'Interior subratllant un aspecte de les violacions dels drets humans que no ha perdut mai actualitat i que, en aquests moments, encara ens ocupa i ens preocupa: "*Vam aprofitar l'ocasió de la visita de M. Joxe a Madrid per informar-vos del que ha passat al Sr. Castellanos. Això referma la reticència que hem expressat sovint en relació amb l'expulsió de bascs que han estat retornats a la policia espanyola i que, molt sovint, han estat maltractats. N'hem rebut nombrosos testimoniatges durant aquests darrers anys, però la prova d'aquests maltractaments, de fet, és difícil de fer perquè els mitjans utilitzats no deixen, sovint, rastre...*"

En els primers temps, l'ACAT tenia diversos grups que col·laboraven amb la Junta:

- el *grup de difusió* procurava fer conèixer l'ACAT a parròquies/esglésies, moviments, grups de tercer món, mitjans de comunicació;
- el *grup d'informació* s'ocupava de les Crides Urgents, del butlletí i dels documents monogràfics;
- el *grup encontres de pregària* preparava les vetlles de pregària comunitària;
- el nom del grup *connexió amb altres associacions* ja dona fe de la seva raó de ser;
- el *grup seminaris-reflexió* aprofundia diversos temes i preparava algun seminari.

Aquest aspecte organitzatiu, en lloc de créixer, va anar de baixa, qui sap si simplificant-se, fins a quedar reduït a un equip de traductors de les Crides Urgents i a un altre que s'ocupa de la publicació del butlletí i dels documents ACAT. La pregària, tan important en la constitució de l'ACAT, naturalment continua ocupant un lloc bàsic.

Trobades Internacionals

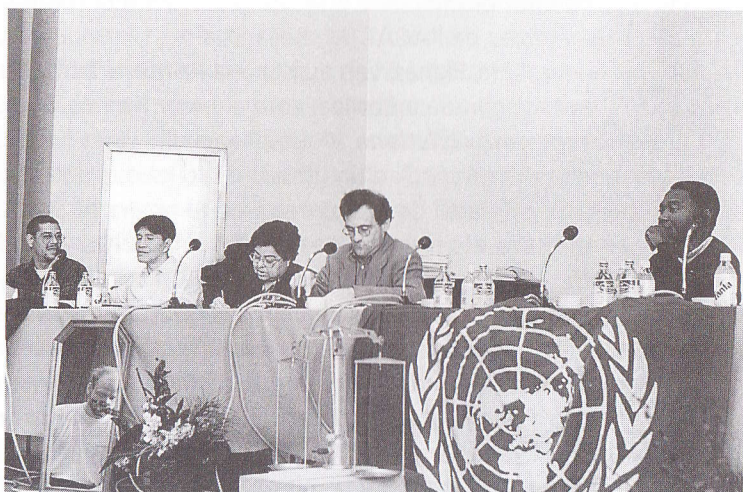
La constitució de la Federació Internacional, el febrer de l'any 1987, engegà una col·laboració molt més estreta entre totes les ACAT. En són una expressió clara les reunions i els seminaris que ha anat organitzant. Així, del 26 al 28 d'octubre de 1990, tres membres de l'ACAT (M. Rosa Ocaña i M. Isabel Roura i el president, Enric Planas) van assistir a la **Primera Trobada Internacional**, celebrada a Basilea, sota el lema **Torturats, torturadors i esperança cristiana**. Aquest tema, l'havíem preparat amb l'ajut d'un qüestionari i d'una sessió de reflexió. A tall d'exemple, heus aquí un parell de preguntes amb la nostra resposta. "**De quina manera els nostres gestos de solidaritat amb les víctimes de la tortura formen part de la Bona Nova que Crist ha vençut la mort? Formen part d'aquesta Bona Nova si responen a una manera de viure coherent amb la fe que professem i si expressen la nostra esperança cristiana. Jesús s'ha compadit de tots els sofrents. Els cristians hem de lluitar contra la tortura amb la pregària, l'amor, el treball i la denúncia valenta, fruit de la nostra fe, col·laborant amb els qui lluiten i clamant contra tot abús a**

un germà." "Com poden participar els nostres passos del perdó de Déu? Perdó que és per a tots els homes, tant per al torturador com per a nosaltres mateixos. Perdonant els nostres deutors tot obrint-nos al perdó de Déu. Ens cal haver fet l'experiència del nostre pecat personal i alhora la conversió del cor. Només així som capaços de creure que el torturador també és estimat per Déu i capaç de conversió."

La **Segona Trobada Internacional** es va celebrar del 2 al 8 de setembre de 1992 al país africà de Benín. El president de l'ACAT, Enric Planas, hi va participar i, molt impressionat, va comentar: "En aquest continent on tant es tortura i es conculquen els drets més elementals de la persona humana, Benín és gairebé un oasi. En aquest país, actualment, els drets humans hi són respectats. Varen passar de la dictadura a la democràcia gràcies a la violència pacífica que varen demostrar les forces vives de la nació, Esglésies, grups socials, bisbes i sacerdots catòlics i pastors protestants. Florentin Feliho, advocat i fundador de l'ACAT de Benín, avui ministre de la Defensa, ens comentava com l'ACAT havia fet un paper molt important en l'adveniment de les llibertats."

La **Tercera Trobada** es va organitzar a Münster (Alemanya), sobre el tema "**Impunitat-Justícia-Perdó**". Les dues represen-

Tercera trobada de la FI.ACAT, a Münster, 1995. Pastor Eddie Makue (Sud-àfrica), P. Edicio de la Torre (Filipines), M. Julia Hernández (El Salvador), Guy Aurenche, president de la FI.ACAT, i Luc N. Kenne (Camerun)

tants de la nostra ACAT, Maria Rosa Ocaña i Heide Axmacher, a la tornada informaven: "El programa d'activitats per a aquesta trobada era ple d'intervencions: ponents i teòlegs per a les conferències i les reflexions teològiques, testimonis per als treballs de tallers. A manera de tast, us assabentem dels temes de les conferències: "Àfrica del Sud entre passat i present", "Impunitat, justícia i perdó a l'Amèrica Llatina", "Les Filipines davant grans reptes" i setze temes més treballats en els tallers: "Experiències a l'antiga RDA", "Reconciliació en l'Alcorà, reconciliació a Bòsnia", "El perdó en el judaisme", "Violència i reconciliació a l'Àfrica negra", "Reconciliació, justícia i perdó entre Israel i Palestina", "Justícia i reconciliació a Irlanda del Nord", etc."

Seminaris a l'estranger...

Un Seminari celebrat a Estrasburg, els dies 1 i 2 de febrer de 1992, per tractar de les possibles **Estratègies contra la Tortura**, reuní representants de la FI.ACAT i de les ACAT d'Alemanya, Bèlgica, Canadà, França, Holanda, Luxemburg, Suïssa, com també dos membres de la nostra ACAT (Carme Garcia i M.Rosa Ocaña). Ja en aquell moment "es va abordar el problema específic del paper del **Comitè Europeu per a la prevenció de la tortura**", organisme que amb el temps havia d'ocupar un paper fonamental en el nostre treball en favor dels drets humans. El Seminari següent, dedicat a **La vigilància-prevenició en els nostres mateixos països**, tingué lloc a Fontenay-sous-Bois (prop de París), el 20 i 21 de març de 1993, amb l'assistència de dos membres de Barcelona i un de Madrid. A principi d'octubre del mateix any, dos joves de la nostra ACAT, Anna Batlle i Jordi Planas, prengueren part en una **Trobada de Joves a Bouveret** (Suïssa). En alguns països, com França i Suïssa, l'activitat dels joves té un pes específic dins l'ACAT. Ací ens trobem encara lluny d'aquesta fita.

De la reunió del Consell de la FI.ACAT, a Kings Langley (18-19 de setembre de 1993), la nostra delegada, Heide Axmacher, va informar sobre l'augment de "la cara negra" de la FI.ACAT: 13 representants de països africans van prendre part en les deliberacions.

"Una reunió com aquesta resulta molt útil per a adonar-se que l'Europa occidental no és el melic del món!" (Butlletí núm. 26)

Un membre de la nostra ACAT, Emili Chalaux, participà en el seminari que la FI.ACAT va organitzar a Budapest, del 6 al 9 de març de 1997, i que posà un èmfasi especial en la integració de les noves ACAT dels països de l'Est d'Europa.

...i a casa nostra

El primer dia de desembre de 1990, unes seixanta persones es van reunir al Casal Borja de **Sant Cugat del Vallès** sota el lema **Conèixer i fer conèixer l'ACAT**, amb exposicions del president de l'ACAT, Enric Planas, de la presidenta d'Amnistia Internacional a Catalunya, Amparo Granada, d'un membre de la Comissió de Drets Humans del Col·legi d'Advocats, l'advocat Oleguer Torra, i la pregària del pastor protestant Joan González Pastor. Aquesta trobada fou el primer intent de compartir les nostres idees amb simpatitzants i amics. El 27 de novembre de l'any 1993, es va organitzar novament una trobada de tot un dia. *"Xavier Moreno, primer director de la presó de Brians i que dimití en veure's en la impossibilitat de continuar aplicant les seves reformes del sistema penitenciari, ens donà la crua versió d'un home coneixedor del sistema des de dins i que en té un judici força negatiu. Ens demanà vigilància col·lectiva per tal de millorar les condicions de reclusió."* (Butlletí núm. 27)

Ai, les presons!

La nostra preocupació pels **tractes inhumans i degradants dins les presons**, de fet, ja havia començat a través del contacte amb un teòleg i pastor evangèlic, Nelson Ruz Aguilera, pres polític de la penitencieria de Santiago de Xile. Més tard, a final del 1992, vam ocupar-nos activament d'un pres libanès del centre penitenciari català de Quatre Camins. La germana Catalina Terrats, del Monestir de Sant Pere de les Puel·les, diu, pel que fa al cas: *"En efecte, en Salem vivia totalment tancat en si mateix,*

desconfiant de tothom i en actitud defensiva. A partir, però, d'aquestes visites del president de l'ACAT, segons digué el director del Centre, va començar a participar amb interès en les activitats que li permetien de redimir la pena al màxim i d'obtenir el tercer grau, que és el necessari per a gaudir de la llibertat condicional. Es pot dir que les gestions fetes i les entrevistes que l'ACAT i altres persones relacionades amb el món legal i judicial van tenir amb els membres del Centre penitenciari, amb la Conselleria de Justícia, amb el Jutjat, etc., ocasionaren una notable pressió i van permetre d'aconseguir més ràpidament la llibertat condicional. Gràcies a tot això i a l'ajuda econòmica d'algunes persones, a la qual també contribuï l'ACAT, en Salem va poder sortir de la presó i marxar al seu país." (Butlletí núm. 23)

Una altra manera d'implicar-nos en el trist món de les presons és **l'apadrinament, o acció continuada** que consisteix a mantenir correspondència amb un pres concret i amb els seus familiars. Diversos membres de l'ACAT han escollit aquest camí per a expressar llur solidaritat en la lluita pels drets humans. Tots compartim llur alegria en assabentar-nos d'algun alliberament, com fou el cas, per exemple, d'uns presos polítics marroquins, entre ells, Hansali Mohamed. Guardem les pintures i els poemes que, de tant en tant, ens enviava.

Finalment, hem pogut canalitzar aquesta gradual aproximació a les presons integrant-nos en la **Plataforma de Suport a Presos i Preses**, constituïda el 30 d'abril de 1993. Això ens ha permès d'estar a prop de familiars de presos i preses i de gestionar assumptes diversos als jutjats, de visitar jutges de Vigilància Penitenciària, d'alleugerir condicions innecessàriament dures, i també de millorar l'atenció a malalts terminals de la sida.

Campanyes i peticions d'ajut

La primavera del 1992, l'ACAT s'implicà en una **Campanya en pro dels drets humans a Guatemala, amb motiu de l'assassinat de Moisès Cisneros, Germà marista**. *"Demandar justícia en el cas del Germà Moisès és un compromís a favor de tot*

Guatemala, on imperen la impunitat i la violació dels drets humans." (Butlletí núm. 20) Va ser un pas important cap a una més estreta col·laboració amb altres ONG de Catalunya.

El 19 de març de 1994, tres saharisans van sol·licitar una entrevista amb l'ACAT. Foren Bachir Ahmed, delegat del **Front Polisari** a Catalunya i Balears i dues dones que havien estat torturades i "desaparegudes" durant anys. Llur testimoniatge i el dossier completíssim que ens deixaren ens van portar a intervenir davant del rei Hassan II, del Marroc, de l'ambaixada del Marroc a Madrid i del consolat marroquí a Barcelona, tot demanant l'ajuda també de la FI.ACAT i d'Amnistia Internacional.

El 27 de juny del mateix any, vam establir els primers lligams, mantinguts des d'aleshores, amb les **Abuelas de Plaza de Mayo**, Estela Barnes de Carlotto i Nélide Gómez de Navajas, presidenta i secretària d'aquell moviment coratjós d'Àvies a la recerca de llurs fills i néts desapareguts durant "la gran nit de la dictadura" argentina (1976-1983). "La senyora Carlotto remarca el suport que han rebut per part de diverses entitats de defensa dels drets humans, entre elles l'ACAT, i ens agràcia per les nostres intervencions." (Butlletí núm. 22)

Arran de les detencions d'un nombrós grup d'**independentistes catalans** per a assegurar la "tranquil·litat" dels Jocs Olímpics, l'ACAT es va mobilitzar, juntament amb altres ONG, per denunciar les tortures a què havien estat sotmesos aquests joves a les comissaries de la Guàrdia Civil i durant els dies d'incomunicació. Un d'ells, Ramon Piqué, tècnic d'informàtica a la Universitat Autònoma de Barcelona, ens va contar, en una trobada amb membres de l'ACAT, les seves terribles experiències a la Direcció General de la Guàrdia Civil, a Madrid. El nostre Butlletí n'informà més àmpliament en el seu número 23.

De la mà de l'ACAT-Alemanya, que havia iniciat una campanya dirigida contra la fabricació de les **mines antipersona**, ens vam anar "familiaritzant" amb aquest tema esgarrifós, ja que es tracta d'unes mines dissenyades expressament per a mutilar o destrossar la població civil. Vam dirigir una protesta al govern del

canciller Kohl i la vam fer extensiva al govern espanyol, ja que diverses fàbriques espanyoles també es dediquen a aquest trist negoci... L'any 1996, es va fer una àmplia recollida de signatures contra les **mines antipersona**. També vam donar suport a una campanya organitzada a tot l'estat espanyol conjuntament per Amnistia Internacional, Greenpeace, Intermón i Médicos sin Fronteras, sota el lema "*Hay secretos que matan*". Celebrem que el Premi Nobel de la pau d'enguany s'hagi concedit a la Campanya Internacional per a la Prohibició Total de Mines.

Un altre front d'actuació va ser la nostra adhesió a la campanya de suport per a la creació d'un **Tribunal Penal Internacional** amb vista a castigar els crims contra la humanitat. En la seva resposta (del 28 de març de 1995), l'aleshores president del govern, Felipe González, escrigué: "*No quiero concluir sin mencionar el apoyo que el Gobierno español, desde su puesto de Miembro no Permanente del Consejo de Seguridad de las Naciones Unidas, prestó, en su momento, para el establecimiento de los Tribunales competentes para el enjuiciamiento de crímenes contra el Derecho Internacional Humanitario cometidos en la antigua Yugoslavia y en Ruanda. Confío en que la experiencia de estos Tribunales 'ad hoc' sirva de acicate para acelerar el proceso de establecimiento de un Tribunal Penal Internacional como organismo permanente de las Naciones Unidas.*" Aquesta és una batalla encara per guanyar.

La pena de mort

L'ACAT-Canadà va ser la primera veu que ens va alertar sobre un aspecte molt important –el que ho és més, per ser irremeiable– de la lluita en favor dels drets humans: **la pena de mort**. En el butlletí número 28 (gener-març 1994) vàrem publicar la nota següent: "*Hem rebut de l'ACAT-Canadà, amb el prec de ser publicada, la carta d'un condemnat a mort americà, dirigida a totes les associacions implicades en la lluita per a l'abolició de la pena de mort.*" D'aquesta manera vàrem conèixer **Samuel Hawkins**, que començava la seva carta des de la presó de Huntsville/Texas amb aquesta frase: "*Em trobo aquí en el*

Passadís de la Mort des de fa 15 anys, i he vist venir i passar molts homes, i molts han estat executats." Hi exposava el seu pla d'enfocar la lluita contra la pena capital a través d'una pressió internacional sobre l'opinió pública americana. "En moltes enquestes ciutadanes, la gent ha afirmat una vegada i una altra que, si es garantia una protecció eficaç de la societat davant la violència criminal, preferiria que els criminals fossin condemnats a presó perpètua i no pas a la mort. Atès que el poble americà ha expressat així la seva opinió, crec que la pena de mort podria ser atacada d'una forma efectiva, i fins i tot abolida, convertint-la en una cosa del passat. Però per a això caldria un esforç internacional..." Samuel Hawkins, malgrat totes les peticions internacionals, va ser executat el 21 de febrer de 1995.

La campanya de la FI.ACAT per al 1995 se centrava precisament en aquesta sensibilització de l'opinió pública per la qual havia lluitat aquell pres. En lloc de dirigir la nostra crida als polítics, vam escriure a tots els dirigents d'Esglésies de dos dels Estats més mortífers dels Estats Units d'Amèrica: Texas i Florida, com també als presidents de les respectives Conferències d'Esglésies, als quals remetérem les aproximadament 30.000 signatures recollides per una quinzena d'ACAT. (La nostra ACAT n'havia recollides 677.) El bisbe luterà Mark B. Herbener, president de la Conferència de les Esglésies de Texas, ens va informar que havia escrit al governador i "vam afegir aquesta carta a la capsula plena de cartes i peticions que vosaltres ens vau enviar. Ens sembla bé que el governador de Texas s'adoni de com gent d'arreu del món protesta per les accions de Texas. També he escrit al mig centenar de bisbes i de líders eclesiàstics que formen part de la CET demanant-los que es dirigeixin al governador i li expressin llur gran preocupació per l'ús de la pena de mort a Texas... Us donem les gràcies pel vostre suport i per les vostres pregàries." (Document núm. 13)

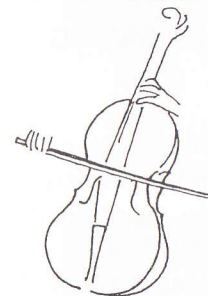
El 6 de juny de 1994, l'ACAT va adreçar un escrit a la Secretaria General del **Concili Provincial Tarraconense** per tal que, dins el Document número 3 sobre "La sol·licitud pels més pobres i marginats", constés el que segueix: "Considerem que la pena de mort és contrària a l'amor misericordiós de Déu-Pare que, per Jesucrist, ha volgut salvar **tots** els homes i que, per l'Esperit Sant,

pot transformar el cor humà. Per això demanem que es proposi la modificació de l'article 2266 del Nou Catecisme de l'Església Catòlica que tracta d'aquesta qüestió. Les raons que s'hi addueixen per a acceptar-la, no les creiem convincents." L'abadessa benedictina de Sant Pere de les Puel·les, membre de l'ACAT, va aconseguir que el Concili Provincial Tarraconense aprovés una **resolució contra la tortura (113 a) i la pena de mort (113 b).**

Concerts en benefici de l'ACAT

CONCERT DE VIOLONCEL

LLUÍS CLARET

BASÍLICA SANTA MARIA DEL PI
Barcelona
11 de juny de 1994
a les 10 de la nit

A benefici de
"Acció dels Cristians per l'Abolició de la Tortura"

En aquests deu anys, s'han fet diversos concerts per tal de recaptar fons per a les nostres activitats. Per a remarcar el 40è aniversari de la Declaració Universal dels Drets Humans, l'ACAT va ser honorada amb la col·laboració de la Coral Sant Jordi, dirigida per l'Oriol Martorell, la qual va oferir un concert a la cèntrica església de Santa Anna, de Barcelona, el dia 1 de desembre de 1988.

El tenor Francesc Garrigosa, membre de la Capella Reial, va oferir (5 de març de 1994) a l'església del monestir de Sant Pere de les Puel·les, un recital de "lieder", acompanyat al piano per Alan J. Branch.

L'11 de juny de 1994, el conegut violoncel·lista Lluís Claret tocà, a benefici de l'ACAT, a la Basílica de Santa Maria del Pi, a Barcelona.

Dos anys més tard, el 16 de juny de 1996, la Coral Espígol oferí un concert a l'Escola Pia "Jaume Bofill", per ajudar al finançament d'una Trobada de les ACAT d'Àfrica.

Eina de treball utilíssima: el vídeo Què és l'ACAT?

En ocasió de la VI Assemblea General (9 d'abril de 1994), es va estrenar un **vídeo** de mitja hora de durada, que fa referència a l'estat actual dels drets humans al món, als orígens de l'ACAT, nascuda a França fa 20 anys, gràcies a l'empenta de dues dones protestants, i exposa la tasca concreta de la nostra ACAT. Inclou imatges d'alguna reunió de pregària al monestir benedictí de Sant Pere de les Puel·les i d'una celebració litúrgica a l'església ortodoxa de Barcelona. Joves i grans, membres de l'ACAT, expliquen actuacions concretes, com ara els apadrinaments de presos i els contactes a nivell internacional. Aquest vídeo fou el resultat d'incomptables hores de treball d'un petit comitè de membres de l'ACAT, assessorats per dos tècnics. Ens va prestant un gran servei de cara a la divulgació de les idees de l'ACAT en xerrades a parròquies i escoles.

Membre de la Federació Catalana d'ONG pels DDHH

L'any 1995 marca una fita important en el camí de l'ACAT. És l'any de la constitució de la **Federació Catalana d'ONG pels drets humans**; l'ACAT en forma part des del primer moment. A més de coordinar les accions a favor dels drets humans, la Federació publica un Anuari (Editorial Mediterrània), on tots els membres poden exposar llurs activitats.

Víctimes innocents: els infants

Els **drets humans a Romania**, per a nosaltres es van personalitzar en els drets dels **infants abandonats en els orfenats** d'aquell país. Uns contactes establerts durant la Trobada Internacional de Münster amb una metgessa, la Dra. Eleonora Pop, vicepresidenta de l'ACAT-Romania, ens va portar a organitzar diverses activitats a favor d'un hospital concret i d'uns nens que anàvem coneixent a través de fotografies. El col·legi dels

Jesuïtes del carrer de Casp, a Barcelona, va servir de marc d'una representació de titelles, pel grup "Es Cucurucuc", de l'Església ortodoxa. Amb els diners recollits (en total, unes 140.000 pessetes) es va comprar material escolar i didàctic. Tres paquets immensos van ser enviats a

l'ACAT-Romania, encarregada de repartir-los als nens dels asils i dels hospitals, molts d'ells malalts de la sida. Heus ací alguns extractes de la carta d'agraïment rebuda: "...us diré que els regals van ser distribuïts a dos orfenats pre-escolars: l'un a Bucarest (de 120 infants) i l'altre a Buftea, no gaire lluny de la capital (de 160 infants). Actualment, a tot el país, són més de cent mil els infants,

Una acció concreta. M. Rosa Ocaña empaqueta el material didàctic per a l'orfenat romanès.

Gràcies, ja ha arribat!

orfes o abandonats, que pertanyen legalment a les institucions anomenades "Cases de Nens". Aquests infants, entre 3 i 18 anys, són repartits segons l'edat escolar. L'Estat els assegura unes mínimes condicions de vida (allotjament, menjar, roba i educació), però totalment insuficients... Veient la qualitat del material escolar rebut, dedueixo que gaudiu d'un excel·lent ensenyament escolar. Desitjaria poder iniciar unes relacions de comunicació per correspondència, d'amistat i d'intercanvi d'experiències entre els mestres dels nostres parvularis i orfenats, i els del vostre país..." (Butlletí núm. 37)

Una segona campanya relacionada amb els drets dels infants es traduí en una intervenció nostra davant de l'ambaixada de la República Popular xinesa, a Madrid, per denunciar l'abominable situació en què viuen, i moren, moltes criatures, sobretot nenes, als orfenats de la Xina. Editarem 10.000 postals que foren repartides extensament. També contactarem amb el parlamentari europeu Joan Colom que, com a membre d'una comissió d'estudi sobre el tema, havia de participar en un viatge a la Xina a final de maig de 1996, i li demanarem d'expressar el seu ferm rebuig davant d'aquestes pràctiques inhumanes.

Moltes de les nostres Crides Urgents s'han centrat en els **nens del carrer**, el cas més tristament famós de les quals ha estat el de "**la matança de la Candelària**", és a dir, l'assassinat de vuit nens que dormien en un portal d'església, a Rio de Janeiro, l'any 1993. La pressió internacional va aconseguir que els responsables, policies d'un dels "grups d'extermini", fossin jutjats i condemnats. També fou la pressió internacional la que protegí, mínimament, la vida de l'únic supervivent d'aquella matança, Wagner dos Santos, i testimoni en el judici.

País Basc

Aquests últims anys, l'augment de la forta tensió al **País Basc** i les terribles revelacions de tortures de tota mena a la caserna de la guàrdia civil d'Intxaurrenondo, han provocat en diverses ocasions la intervenció del Departament d'Accions Internacionals de

l'ACAT de França. Ens demanaven informació a nosaltres que en teníem menys que ells! Vam intentar de trobar unes fonts fidedignes –alguna persona del grup pacifista Elkarri i algun contacte amb l'Església catòlica al País Basc–. Les informacions així obtingudes són enviades a l'ACAT-França. També nosaltres dirigim denúncies concretes per tortures al responsable dels drets humans del Ministeri de l'Interior i de Justícia, del govern espanyol, i al comandament de la Guàrdia Civil. Creiem que, si baixés la violència de la tortura, contribuiria a fer baixar els nivells de violència general al País Basc.

La FI.ACAT i Europa

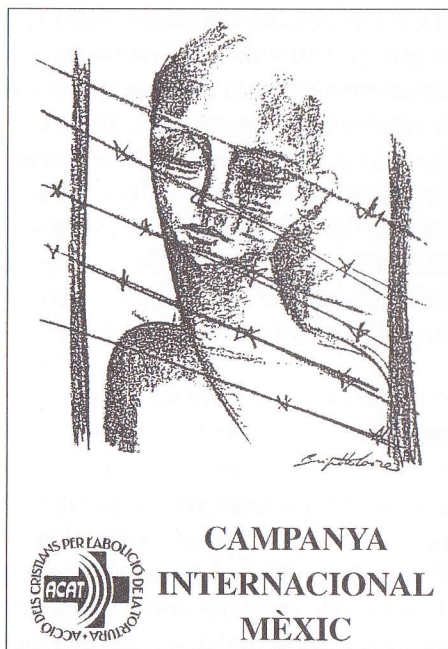
La FI.ACAT, a la reunió de Münster, va decidir la creació d'un **Grup Europa** que reforci i augmenti els contactes entre les diverses ACAT europees. Aquest Grup, altament eficaç, també subministra informació detallada sobre el funcionament dels organismes europeus que treballen en el camp dels drets humans. Simultàniament es va crear un **Grup Africa** per tal de coordinar l'intens treball portat a terme per les ACAT africanes. El **Grup ONU** resta constituït per una xarxa de corresponsals que mantenen contacte directament amb els responsables d'aquest àmbit en el si del buró de la FI.ACAT.

Un lligam especial amb Mèxic

A partir de la Trobada Internacional de Münster, s'establí un contacte molt estret amb l'**ACAT de Mèxic**, que va fent una feina summament compromesa en la defensa dels drets humans al seu propi país. Participa, per exemple, en el funcionament d'un centre d'acollida i de rehabilitació de víctimes de la tortura. Rep tot el material que traduïm al castellà per als nostres membres de fora de Catalunya.

La nit del 27 de setembre de 1996, vam tenir el privilegi d'escoltar l'Araceli Muñoz, una representant de l'ACAT-Mèxic que, a causa de les amenaces rebudes, havia hagut d'absentar-se del

Enviem
10.000
targetes
postals a
l'ambaixada
de Mèxic a
Madrid.

ment, vam editar 10.000 targetes postals dirigides a l'ambaixada de Mèxic a Madrid i vam escriure als diferents estaments governamentals de Mèxic.

* * *

L'any 1997 s'escau el desè aniversari de la nostra ACAT. El celebrarem amb una pregària ecumènica, una gran taula rodona, presentació als mitjans de comunicació i una conferència del president de la FI.ACAT, Guy Aurenche. També serà el moment de fer un renovat esforç per estendre la nostra associació a la resta de l'estat espanyol, on fins ara no hem pogut obtenir gaire ressò. Aquestes activitats serviran de pont per a entrar de ple al 50è aniversari de la Declaració dels Drets Humans. Com a cristians, la nostra contribució consistirà concretament en la lluita per l'Abolició de la Tortura.

Heide Axmacher d'Estruch, Secretària de l'ACAT
i membre de la Junta directiva des de l'any 1989

BREU RESUM DELS DOCUMENTS ACAT PUBLICATS 1987-1997

- Núm. 1: **La pregària en el cor de l'acció**
Conferència de Guy Aurenche, pronunciada el març de 1983.
- Núm. 2: **Estatuts**
Aprovats el mes de juliol de 1987.
- Núm. 3: **Víctimes innocents: els infants**
"Courier de l'ACAT-France", 12 de maig de 1985.
- Núm. 4: **Trobades de pregària**
Recull elaborat el 1988.
- Núm. 5: **Biblia i Declaració Universal dels Drets de l'Home**
Traduït de l'opuscle de l'ACAT-Suïssa, abril 1989.
- Núm. 6: **L'ACAT qüestionada. Una resposta**
Reflexions del P. Thiery, durant una trobada de l'ACAT-França, novembre de 1989.
- Núm. 7: **Torturats, Torturadors, Esperança cristiana**
Resum de les intervencions de Guy Aurenche, Jürgen Moltmann, Jacques Sommet, France Quéré, Elisabeth Behr-Sigel, Lukas Vischer, en la Primera Trobada Internacional de la FI.ACAT, Basilea, octubre de 1990.
- Núm. 8: **Passió del Crist, Passions dels homes**
Meditació d'una monja de l'Abadia benedictina de Pradines (França), del maig de 1984.
- Núm. 9: **"Abuelas de Plaza de Mayo" o La recuperació de la identitat**
Dos textos. El primer, de caire jurídic, mostra els tripijocs legals que convertiren uns nens segrestats en nens adoptats; el segon, d'un psicoanalista argentí, és una meditació sobre el poder absolut d'un règim dictatorial (març de 1993).

Núm. 10: ***El Senyor veu els crims que reclamen justícia, no oblida mai el clam de l'indefens***

Reflexions sobre la impunitat, la justícia i el perdó (octubre de 1993).

Núm. 11: ***Impunitat, justícia, perdó***

Col·loqui celebrat a França al maig de 1993, amb intervencions d'André Jacques, Alejandro Artucio, Olivier Abel, P. Luis Pérez-Aguirre, SJ, Théo van Boven i Elisabeth Didier (setembre de 1994).

Núm. 12: ***Trobada a Münster***

Resum de la Trobada de la FI.ACAT, juny de 1995, i textos del P. Edicio de la Torre (Filipines), Yanette Bautista-Kircher (Colòmbia), P. Denis Faul (Irlanda del Nord), i l'homilia final del pastor Michael Schweitzer (octubre de 1995).

Núm. 13: ***Diguem NO a la pena de mort***

Presca de posició de l'ACAT contra la pena de mort; Campanya de la FI.ACAT contra la pena de mort als EUA; Documents nord-americans (Quàquers, Església catòlica, Coretta Scott); Sud-àfrica; Reflexions del P. Pierre Toulat; Testimoniatge sobre l'execució de Samuel Hawkins, febrer de 1995; Conclusió de Mn. Josep Maria Rovira Belloso (maig de 1996).

Núm. 14: ***Sud-àfrica: Veritat i Reconciliació***

Dossier sobre la campanya de la FI.ACAT i diversos textos referents a la situació del país.

* * *

Han col·laborat en els *Butlletins* i els *Documents ACAT*, al llarg dels deu anys: Gertrudis Argenté, Esperança Atarés, Heide Axmacher, Anna Batlle, Roser Bofill, Rosa Burunat, Enriqueta Calvo, Isabel Caminos, Estela B. de Carlotto, J. Carrera Planas, M. Carmel Castellana, Elisabet Chalaux, Emili Chalaux, Núria Chalaux, Gemma Corbertt, Anna Cortés, Griselda Cos, Miquel Estradé, Isabel Feliu, Josefina Font, Roser Font, Jaume Gabarró, Carme García, Eugeni Gay Montalvo, Joan Gomis, Regina

Goossens, Angelina Hurios, M. Angels Manén i Folch, Francesc Mañós, Fèlix Martí, Núria Montserrat, Araceli Muñoz, Nancy K. Negelpach, Susana Neira, M. Rosa Ocaña, M. Carme Oller, Enric Planas, Jordi Planas, Noemí Poncela, Anna Ramis, Sebastià Rodríguez, Rosa I. de Roisinblit, M. Isabel Roura, Josep M. Rovira Belloso, Maria-Lurdes Solé, Catalina Terrats, Montserrat Torrent, Francesc Vergés, Núria Vilanova de Planas, Carmina Vilaseca.

Núm. 10: ***El Senyor veu els crims que reclamen justícia, no oblida mai el clam de l'indefens***

Reflexions sobre la impunitat, la justícia i el perdó (octubre de 1993).

Núm. 11: ***Impunitat, justícia, perdó***

Col·loqui celebrat a França al maig de 1993, amb intervencions d'André Jacques, Alejandro Artucio, Olivier Abel, P. Luis Pérez-Aguirre, SJ, Théo van Boven i Elisabeth Didier (setembre de 1994).

Núm. 12: ***Trobada a Münster***

Resum de la Trobada de la FI.ACAT, juny de 1995, i textos del P. Edicio de la Torre (Filipines), Ynette Bautista-Kircher (Colòmbia), P. Denis Faul (Irlanda del Nord), i l'homilia final del pastor Michael Schweitzer (octubre de 1995).

Núm. 13: ***Diguem NO a la pena de mort***

Presa de posició de l'ACAT contra la pena de mort; Campanya de la FI.ACAT contra la pena de mort als EUA; Documents nord-americans (Quàquers, Església catòlica, Coretta Scott); Sud-àfrica; Reflexions del P. Pierre Toulat; Testimoniatge sobre l'execució de Samuel Hawkins, febrer de 1995; Conclusió de Mn. Josep Maria Rovira Belloso (maig de 1996).

Núm. 14: ***Sud-àfrica: Veritat i Reconciliació***

Dossier sobre la campanya de la FI.ACAT i diversos textos referents a la situació del país.

* * *

Han col·laborat en els *Butlletins* i els *Documents ACAT*, al llarg dels deu anys: Gertrudis Argenté, Esperança Atarés, Heide Axmacher, Anna Batlle, Roser Bofill, Rosa Burunat, Enriqueta Calvo, Isabel Caminos, Estela B. de Carlotto, J. Carrera Planas, M. Carmel Castellana, Elisabet Chalaux, Emili Chalaux, Núria Chalaux, Gemma Corberet, Anna Cortés, Griselda Cos, Miquel Estradé, Isabel Feliu, Josefina Font, Roser Font, Jaume Gabarró, Carme García, Eugeni Gay Montalvo, Joan Gomis, Regina

Goossens, Angelina Hurios, M. Angels Manén i Folch, Francesc Mañós, Fèlix Martí, Núria Montserrat, Araceli Muñoz, Nancy K. Negelspach, Susana Neira, M. Rosa Ocaña, M. Carme Oller, Enric Planas, Jordi Planas, Noemí Poncela, Anna Ramis, Sebastià Rodríguez, Rosa I. de Roisinblit, M. Isabel Roura, Josep M. Rovira Belloso, Maria-Lurdes Solé, Catalina Terrats, Montserrat Torrent, Francesc Vergés, Núria Vilanova de Planas, Carmina Vilaseca.

CRIDES URGENTS ENVIADES DURANT AQUESTS DEU ANYS

En aquest decenni, hem enviat Crides Urgents, adreçades a autoritats governamentals de països dels cinc continents, alertant, denunciant i demanant investigacions respecte a persones que, per motius sobretot polítics i d'objecció de consciència, han estat sotmeses a tortures, detingudes arbitràriament, segrestades i àdhuc assassinades. També hem intervingut en casos de persones condemnades a la pena de mort.

La informació per a elaborar les Crides ens ha arribat a través de diverses ACAT, de la Federació Internacional –FI.ACAT–, d'Amnistia Internacional i de SOS Tortura principalment.

Algunes Crides fan referència a una sola persona i d'altres a diverses (això explica que en algun cas hi hagi un nombre superior d'alliberaments que de Crides). Les xifres que presentem, per tant, són el nombre total de Crides que s'han distribuït entre els membres de l'ACAT-Catalunya-Espanya, i que han estat cursades al llarg d'aquests anys.

Hem agrupat les xifres per continents fent, però, un apartat per a l'Orient Mitjà, degut a les característiques dels conflictes.

TOTAL DE CRIDES URGENTS: 1.097
ALLIBERAMENTS CONEGUTS: 369

Cal tenir en compte, en llegir les xifres, que no hem desglossat conceptes. Hi ha hagut Crides de denúncies per assassinats i desaparicions no subjectes, per tant, a possibles alliberaments.

	CRIDES	ALLIBERAMENTS
Africa	206	86
Amèrica	430	68
Àsia	164	33
Europa/Rússia	87	142
Oceania	1	–
Orient Mitjà	209	40

Desglossat per països:

Àfrica

Algèria	9	
Baku	2	
Benín	2	3
Bophuthatswana	1	
Burkina Faso	4	
Burundi	7	15
Camerun	7	
Djibouti	1	
Gàmbia	4	
Guinea	5	
Iemen del Sud	2	
Kènya	10	4
Mali	2	
Marroc	15	3
Mauritània	8	5
Nigèria	11	2
Rep. Centrafricana	2	
Senegal	1	
Somàlia	2	23
Sud-àfrica	53	17
Sudan	23	12
Swazilàndia	4	
Togo	9	1
Tunísia	11	
Txad	9	
Uganda	2	1

Amèrica

Argentina	4	
Bahames	1	
Belize	1	
Bolívia	4	
Brasil	59	1
Colòmbia	64	5
Cuba	8	1
El Salvador	29	12
Equador	3	
Estats Units d'Amèrica	38	
Guatemala	76	6
Haití	26	8
Hondures	5	1
Mèxic	30	1
Panamà	4	3
Paraguai	11	15
Perú	53	13
Rep. Dominicana	2	
Trinitat i Tobago	1	
Uruguai	1	
Xile	10	2

Àsia

Azerbaitjan	1	
Bangla Desh	4	
Birmània	4	
Corea	2	1
Filipines	33	11
India	25	1
Indonèsia	8	
Japó	2	
Kazakhstan	3	
Kirguizistan	3	
Malàisia	3	
Nepal	7	20
Pakistan	3	
Sri Lanka	2	
Tailàndia	13	
Tai-wan	1	
Tibet	4	
Tímor Oriental	8	
Turkmenistan	3	
Uzbekistan	7	
Vietnam	19	
Xina	9	

Europa/Rússia

Albània	3	1
Bulgària	6	
Espanya	3	
Estònia	1	
França	1	
Grècia	3	
Ex-Jugoslàvia	24	1
Letònia	2	
Lituània	3	
Polònia	3	
Romania	11	1
Rússia	18	138
Txecoslovàquia	4	1
Ucraïna	5	

Oceania

Nova Guinea	1	
-------------	---	--

Orient Mitjà

Aràbia Saudita	8	2
Bahrain	3	
Egipte	34	
Emirats Arabs	3	
Iran	27	1
Iraq	15	
Israel (Territoris Ocupats)	17	
Jordània	1	
Kuwait	10	
Líban	6	
Rep. Àrab Siriana	2	
Síria	14	11
Territoris Palestins	5	
Turquia	64	26
